

Talasemi Majorlu Hastalarda Serum Lipid Değerleri

Duran Canatan*, İbrahim Aslan**, Nurgül Oğuz**,
Nihal Balta**, Rüya Çoşan**, C.Karadoğan**,

*Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp F. Pediatri Hematoloji Bd. Isparta,
**Antalya Devlet Hastanesi-Talasemi Merkezi. Antalya

Özet

Talasemi Majorlu Hastalarda Serum Lipid Değerleri

Talasemi majorlü (TM) hastalarda serum lipid değerlerinin farklı olduğu gösterilmiştir. 80 TM lu hasta, 43 sağlıklı kontrol grubu olmak üzere 123 kişide kolesterol, trigliserid, LDL ve HDL-kolesterol değerleri çalışıldı. TM lu hastalarda sağlıklı kontrol grubuna göre kolesterol, HDL-Kol, LDL-Kolesterol düzeyleri anlamlı olarak düşük ($p<0.001$), trigliserid düzeyi ise yüksek bulunmuştur ($p<0.001$).

Anahtar kelimeler: Talasemi, lipidler

Abstract

Serum Lipid Levels In Patient With Thalassaemia Major

Serum lipid levels have been shown difference in patients with thalassaemia major (TM). A total 123 subjects (80 TM and 43 healthy children) were participated to measure serum cholesterol, LDL and HDL-cholesterol and thigliserid levels. Serum cholestretol, LDL and HDL-cholesterol were statistically low ($p<0.001$), trigliserid levels were high in patients with TM ($p<0.001$).

Key words: Thalassaemia, lipids

Giriş-Amaç

Talasemi majorlu (TM) hastalarda serum lipid değerleri sağlıklı bireylere göre farklılık göstermektedir. TM lu hastalarda Total kolesterol, HDL-Kolesterol ve LDL-Kolesterol düzeyleri düşük bulunmaktadır (1,2,3,4). Trigliserid düzeyi ise bazı çalışmalarda yüksek (1) bazı çalışmalarda kontrollere göre normal bulunmuştur (2,3,4).

Bu çalışmada Antalya Talasemi Merkezinde takip edilen TM lu hastaların serum lipid düzeylerinin sağlıklı kontrol grubu ile karşılaştırılması yapıldı.

Materyal ve Metod

Altı yaş ve üzeri 80 TM lu hasta, 43 sağlıklı çocuk dan oluşan toplam 123 kişi çalışma kapsamına alındı. Çalışmaya başlamadan önce hastalara ve kontrol grubuna bilgi verildi ve onay belgeleri alındı. Hastalardan sabahleyin aç karnına kan örnekleri alındı. Hemen santrifüj edilen örnekler çalışma yapıncaya kadar -20 derecede saklandı. Elde edilen serum örneklerinde kolesterol, trigliserid, LDL ve HDL-kolesterol değerleri " Olympus System Reagent" kitleri kullanılarak ölçüldü. Sonuçların ortalamaya değerleri ve standart sapmaları hesaplandı. Her iki grubun karşılaştırılmasında student-t testi kullanıldı. $P<0.001$ değerleri istatistiksel ölçüde anlamlı kabul edildi.

Sonuçlar

Tablo 1 de görüldüğü gibi TM lu hastalarda sağlıklı kontrol grubuna göre kolesterol, HDL-Kol, LDL-Kolesterol düzeyleri anlamlı olarak düşük ($p<0.001$), trigliserid düzeyi ise yüksek bulunmuştur ($p<0.001$). TM lu ve sağlıklı kontrol grubunda ortalama total kolesterol değerleri sırasıyla 122.7 ± 30.0 mg/dl, 160.1 ± 25.3 mg/dl ($p<0.001$), ortalama trigliserid değerleri 143.3 ± 48.9 mg/dl, 73.4 ± 25.8 mg/dl ($p<0.001$), HDL-Kol değerleri 25.2 ± 7.2 mg/dl, 45.4 ± 8.0 mg/dl ($p<0.001$) ölçüldü. Ortalama LDL ve VLDL değerleri sırasıyla 68.8 ± 26.5 mg/dl 100.0 ± 22.9 mg/dl ($p<0.001$), 28.6 ± 9.7 mg/dl 14.4 ± 5.1 mg/dl ($p<0.001$) bulundu.

Tartışma

Talasemi majorlü hastalarda serum lipid değerleri değişiklik göstermektedir. Yapılan çalışmalarda kolesterol, HDL-Kol ve LDL-Kol düzeyleri sağlıklı bireylere göre düşük bulunmuştur (1,2,3,4). Yaptığımız çalışmada total kolesterol, HDL-Kol ve LDL-Kol düzeylerindeki düşüklük bu sonuçlarla uyum göstermektedir. TM lu hastalarda yapılan bazı çalışmalarda trigliserid düzeyi kontrollere göre istatistiksel olarak anlamlılık göstermez iken (2,3,4) bazı çalışmalarda yüksek tespit edilmiştir (1). Elde ettiğimiz veriler trigliserid düzeylerinin sağlıklı

E-Mail: dcanatan@superonline.com

	Kolesterol (mg/dl)	Trigliserid (mg/dl)	HDL-Kol (mg/dl)	LDL-Kol (mg/dl)	VLDL (mg/dl)
Kontrol Grubu n:43	160.1±25.3	73.4±25.8	45.4±8.0	100.0±22.9	14.4±5.1
Hasta Grubu n:80	122.7±30.0*	143.3±48.9*	25.2±7.2*	68.8±26.5*	28.6±9.7*

Tablo 1. Talasemi majorlu hastalarda serum lipid profili

bireylere göre daha yüksek olduğu yönündeki çalışmayla uyum içindedir. TM lu hastalarda görülen serum lipid değişimlerini izah etmeye yönelik çalışmalarda değişik sonuçlar elde edilmiştir. Karaciğer hasarı (3), hepatik ve extrahepatik lipaz enzim aktivitesinin düşüklüğü (4), modifiye HDL ve LDL'lerin (trigliseridden zengin, ester kolesterolden fakir) aktive monosit ve makrofajlarca hızlı bir şekilde temizlenmesi sorumlu tutulmaktadır. Ancak elde edilen sonuçlar konuya yeterince açıklık getirmemektedir.

Sonuç olarak; TM lu hastalarda kolesterol, HDL-Kol, LDL-Kolesterol düzeyleri düşük, trigliserid düzeyi yüksek bulunmuştur. TM lu hastalardaki dislipidemi izah etmek için ileri çalışmalara ihtiyaç vardır.

Kaynaklar

1. Maioli M, Vigna GB, Tonolo G: Plasma lipoprotein composition, apolipoprotein (a) concentration and isoforms in beta thalassemia. *Atherosclerosis*, 1997, 131(1) :127-33.
2. Goldfarb AW, Rachmilewitz EA, Eisenberg S : Abnormal low and high density lipoproteins in homozygous beta thalassemia. *Br J Haematol*, 1991, 79 (3): 481-6.
3. Maioli M, Cuccuru GB, Pronzetti P : Plasma lipids and lipoproteins pattern in beta thalassemia major. *Acta Haematol*, 1984, 71 (2):106-110.
4. Cherchi GM, Boggi MA, Coinu R : Post-heparin lipase activity in beta thalassemia major: preliminary data. *Boll Soc Ital Sper*, 1983, 59 (11) 1739-43.

Yazışma Adresi:

Dr.Duran CANATAN
SDÜ Tıp Fakültesi Pediatri Hematoloji AD
ISPARTA

Email: dcanatan@superonline.com